

יוני 2020

תא"ל אביהו (סאשה) דיסטלמן – מפקד השלושה עשר של חיל הקשר, האלקטרוניקה והמחשבים מאת: אלי"ם (בדימוס) דניאל רוזן

נולד בשנת 1947 בפתח תקוה. התגייס לצה"ל בשנת 1965. בוגר קורס קציני קשר בשנת 1972. במלחמת יום הכיפורים שירת כסמ"פ הפעלה בגדוד קשר אוגדתי בסיני. שירת כמ"פ הפעלה בגדוד קשר אוגדתי, קצין קשר חטיבתי בחטיבת שריון, סגן קצין קשר אוגדתי, מפקד קורס קציני קשר, קצין אג"ם קשר בפיקוד המרכז. בשנת 1982 עלה לדרגת סא"ל ובמלחמת שלום הגליל שירת כקצין קשר אוגדה 162, נפצע פעמיים, חזר לתפקידו והשתתף בקרבות בביירות. בשנת 1986 עלה לדרגת אלי"ם ושירת כמקשא"פ צפון, רמ"ח אג"ם במקשר"ר וסגן קשר"ר. עלה לדרגת תא"ל ומונה לקצין קשר אלקטרוניקה ומחשבים ראשי בספטמבר 1993. שירת בתפקיד זה עד ספטמבר 1996.

לאחר שחרורו מצה"ל עסק בייעוץ בתחום התקשוב, ריכוז ועדות ציבוריות ופעילות התנדבותית למען הציבור. חבר הוועד המנהל של העמותה להנצחת חילי חיל הקשר והתקשוב. דירקטור בחברת אשל"ח, העוסקת ברווחת חיילים בשירות חובה.

בוגר תואר ראשון בהיסטוריה כללית, אוניברסיטת תל אביב, ומוסמך בכלכלה ומינהל עסקים, אוניברסיטת ברגוריון בֶּנְגָב, בוגר קורס קציני קשר מתקדם בצבא ארה"ב, בוגר בית הספר לפיקוד ומטה וקורס מח"טים בצה"ל.

אביהו (סאשה) דיסטלמן עלה לדרגת תא"ל ומונה כקצין קשר אלקטרוניקה ומחשבים ראשי בספטמבר 1993, ושירת בתפקיד זה עד ספטמבר 1996.

אביהו (סאשה) דיסטלמן החל את דרכו בצה"ל בקורס טיס ואת דרכו בחיל כאלחוטן מורס וכמדריך מורס והפעלת רדיו בבה"ד 7 (שם 'הודבק' לו הכינוי 'סאשה'). בשנת 1972 סיים קורס קצינים (בהצטיינות, גם בבה"ד 1 וגם בבה"ד 7, ובשל כך הוענקה לו דרגת סגן בסיום הקורס), ושירת כקצין רדיו וביטחון במפקדת גייסות השריון. במלחמת יום הכיפורים מונה לסמ"פ הפעלה בגדוד קשר אוגדה 162 והיה קצין הקשר בחפ"ק של סגן מפקד האוגדה, תא"ל דב תמרי, בקרבות בגזרה הצפונית ובגזרה המרכזית בסיני וממערב לתעלת סואץ. לאחר המלחמה מונה כמ"פ הפעלה בגדוד קשר אוגדה 162, קצין קשר חטיבתי בחטיבת שריון סדירה 460 (בית הספר לשריון) בסיני, סמג"ד גדוד הקשר באוגדה 36 ברמת הגולן, מפקד קורס קציני קשר בבה"ד 7, קצין אג"ם קשר בפיקוד המרכז. בשנת 1982 עלה לדרגת סא"ל ומונה כקצין קשר באוגדה 162, תפקיד אותו ביצע במלחמת שלום הגליל, שם נטלה האוגדה חלק מכריע בקרבות בציר המרכזי, בהשתלטות על כביש ביירות-דמשק ובקרבות בעיר ביירות. בלחימה נפצע, חזר לקרבות המכריעים בביירות, מדדה על קביים, שם נפצע שוב.

אביהו מספר: "מורשת הקשר היא 'המברק עבור יעבור'. המלחמה על הקשר משמעותה ליצור ולקיים קשר בכל מצב וללא פשרות, שבאה לידי ביטוי לדוגמה בהנחתה תוך סיכון חיים של ממסר רדיו על ג'בל ברוך, עוד בטרם

הושלם טיהורו, זאת על מנת לאפשר קשר בין גורמי האוגדה שהיו פרוסים לאורך עשרות ק"מ בציר המרכזי, כמו גם סלילת קו טלפון תחת אש, ברחובות ביירות, על מנת לאפשר קשר בין חפ"ק מפקד האוגדה לבין מח"ט 500. לאחר מלחמת שלום הגליל מונה כרע"ן מבצעים במקשר"ר, שם השתתף במבצע 'משה' כקצין קשר חפ"ק הרמטכ"ל.¹ לאחר קורס קציני קשר מתקדם בארה"ב עלה בשנת 1986 לדרגת אל"ם ומונה כמקשא"פ צפון. לאחר מכן שירת כרמ"ח אג"ם במקשר"ר (בתקופת מלחמת המפרץ) וכסגן קשר"ר. תקופתו כקצין קשר אלקטרוניקה ומחשבים ראשי התאפיינה בהיערכות מקיפה לעתיד, במספר צירי פעילות מרכזיים, תוך כדי עיסוק אינטנסיבי במלחמה בלבנון (ובין היתר: מבצע 'ענבי זעם' באפריל 1996, התמודדות עם מטעני חבלה מופעלים מרחוק ברדיו) ובלחימה בטרור הפלשתינאי (בין היתר: היערכות חדשה ביו"ש ובעזה בעקבות הסכמי אוסלו – 'קשת צבעים').

הציר הראשון היה חידוש מערך התקשורת המבצעית, במסגרתו נעשו התקשרויות עם התעשייה למספר מיזמים חשובים: החלפת משק מכשירי התג"ם ווי.אר.סי המתיישנים במקמ"שי תג"ם 'מכלול'; רכש מכשירי רד"ט רחביסרט חסינים ('מחוג גדול'), והתנעת תהליך לפיתוח ציוד רד"ט בקצבים גבוהים יותר; הכרה בצורך במערכת סלולרית צבאית ניידת ובטוחה ('ורד הריס') וסקר התכנות; מיזם 'הילוך גבוה' (שהפך עם הזמן ל'יאבנט ירוק'), לרישות בסיסי צה"ל בשדרת תמסורת על בסיס סיבים אופטיים רחבי סרט; שיפור יכולות 'אבן יקרה' על ידי קידום עורקי הרדיו הנייחים של תשתית 'אבן יקרה' לטכנולוגיה רחבת סרט (SDH – Synchronous Digital Hierarchy) והתנעת מיזם החלפת המתגים ('אבן ספיר'); סקרי התכנות לארגון מחדש של מפקדות ופריסת הקשר במפקדות ניידות (שהיו הבסיס לטיפול בנושאים אלה במסגרת 'ציד'); חידוש משק הל"א במערך הנפרס. קידום ושדרוג יכולות לקשר לווייני ארוך טווח והתקנת מערכת התראה וצפירה אלקטרונית לפיקוד העורף ('חומה ומגדל').

הציר השני היה קידום המחשוב והשו"ב. בתקופתו הוקמה במקשר"ר חטיבת המחשוב,² שכללה את ממר"ם, יחידת אג"ם למחשב, מחלקת שו"ב, יחידות מחשב שונות בגופי האג"ם, פרויקט 'ווידיה' ובית הספר למקצועות המחשב. בשנת 1995 התקיים לראשונה תרגיל רחב היקף ברמת המטה הכללי, הפיקודים המרחביים ואוגדות מתמרנות, בו נעשה שימוש רחב היקף במערכות שו"ב ממוחשבות, ולא נעשה כלל שימוש במפות נייר או במרשמי קרב על יריעות פוליאיתילן. התפתחות השו"ב פתחה עידן חדש בתפישת הלחימה בצה"ל. כן מוסד מרכז צופן וביטחון (מצו"ב) בפיקוד אל"ם, על בסיס מרכז צופן וביטחון קשר (מצו"ק).

הציר השלישי, טיפול בכוח אדם, היה תחום פעילות חשוב במיוחד לאביהו כקשר"ר. הנושאים המרכזיים היו טיוב איכות מפעילים וטכנאים, בניית מסלולי קידום ופיתוח קצונה, כולל לימודים אקדמאיים והשתלמויות מחוץ לצבא, בניית תוכניות שירות לגיוס נגדים וקצינים לשורות קבע ארוך,

¹ במבצע 'גור אריה יהודה/משה', 21 בנובמבר 1984 עד 5 בינואר 1985, חולצו 3,215 מיהודי אתיופיה ממחנות פליטים בסודאן. רוב היהודים הוטסו לארץ דרך אירופה, ובסוף המבצע נחתו ארבעה מטוסי הרקולס של חיל האוויר במנחתים מאולתרים בסודאן והטיסו עולים ישירות ארצה. מפקד המבצע היה אלוף (לימים רא"ל) דן שומרון. השליטה התבססה על חפ"ק מטכ"לי במטוס בואינג, בתקשורת חד-כיוונית. במבצע 'שלמה' (24-25 במאי 1991), ערב נפילת שלטונו של מנגיסטו היילה במלחמה נגד כוחות מורדים, פונו מאדיס אבבה תוך 36 שעות 14,310 מיהודי אתיופיה באמצעות צי של 18 מטוסי הרקולס ובואינג של חיל האוויר, 23 מטוסי בואינג של אלעל ומטוס של חברת התעופה הלאומית האתיופית. על המבצע פיקד סגן הרמטכ"ל, האלוף (לימים רבאלוף) אמנון ליפקין שחק, מחפ"ק בשדה התעופה באדיס אבבה. חפ"ק הרמטכ"ל, רא"ל משה לוי, פעל ממטוס 'ראסי' (בואינג 707).
² בפיקודו של תא"ל הרצל הלואלי, לימים קצין קשר אלקטרוניקה ומחשבים ראשי.

כולל התמודדות מתמדת מול הצעות מפתות בשוק האזרחי, ופעילות לשכנוע אנשי קבע וקצינים מצטיינים, מכל המסלולים, להתחייב לשירות קבע ממושך.

מסדר החלפת קשר"ר, צריפין, 10 בספטמבר 1993

מימין לשמאל: רעיין שלישות סא"ל יורם אברהם, קשר"ר נכנס תא"ל אביהו (סאשה) דיסטלמן, קשר"ר יוצא תא"ל שלמה ווקס

הרמטכ"ל רבאלוף אהוד ברק בביקור בחיל הקשר, האלקטרוניקה והמחשבים, 1994

מימין לשמאל, יושבים: מקשא"פ דרום אליים (לימים תא"ל) משה מרקוביץ, רפ"ט יוזידיה אליים יורם כהן, סגן קשר"ר אליים (לימים תא"ל) ניסים אלפיה, מפקד בה"ד 7 אליים יוסי מורגנשטרן, הרמטכ"ל רא"ל אהוד ברק, קשר"ר תא"ל אביהו דיסטלמן, רח"ט מחשוב תא"ל הרצל הלאל, רמ"ח מע"ק אליים מנחם תירוש; עומדים: רעיין קשר מצליח סא"ל דוד מורנו, רמ"ח שו"ב אליים דורון רותם, מקשא"ם העורף סא"ל אלי זגורי, מקשא"ם אליים אורי בר, מפקד מרכז הלי"א אליים יהודה ארמוני, מפקד מתנייץ אליים אבי שלומי, רמ"ח אג"ם אליים רוני אפריאט, מקשא"פ מרכז אליים אמנון מידן, רעיין שלישות סא"ל יורם אברהם, מפקד משי"א אליים ישראל נחוץ, מפקד מצו"ב אליים רון ברלי, מפקד מא"ם אליים אורי ויס, מפקד מעני"א אליים צבי גורן, מקשא"פ צפון אליים (לימים תא"ל) אמנון כץ, מפקדת ממר"ם אליים מירי קדמיאל, רפ"ט מתב"ת אליים משה שטרנסיס, מפקד ממכ"א אליים אלי פרנק

חילופי קשר"רים, ספטמבר 1993: תא"ל אביהו (סאשה) דיסטלמן מחליף את תא"ל שלמה ווקס

מימין לשמאל, יושבים: אליים (לימים תא"ל) ניסים אלפיה, אליים דורון רותם, אליים שלום מנובה, תא"ל שלמה ווקס (קשר"ר יוצא), תא"ל אביהו (סאשה) דיסטלמן (קשר"ר נכנס), אליים (לימים תא"ל) הרצל הלאלי, אליים גיורא אולמן, אליים מירי קדמיאל, אליים אלי פרנק; עומדים: רס"ן מיכל קלדרון, אליים איתן פלדמן, אליים שרלי קסלסי, אליים שלום גרוסמן, אליים יורם כהן, אליים יהודה ארמוני, אליים אמנון מידן, אליים אורי בר, אליים (לימים תא"ל) משה מרקוביץ, אליים יוסי מורגנשטרן, אליים אילן חורש, אליים אבי שלומי, אליים רוני אפריאט, סא"ל יורם אברהם, אליים אורי וייס

ביקור קשר"רים לשעבר בחיל, 1995

יושבים, מימין לשמאל: אלוף (מיל') משה גדרון, אל"ם (מיל') יצחק אלמוג, אל"ם (מיל') זלמן שלו, אלוף (מיל') שלמה ענבר, תא"ל (מיל') מוטי ברדגן. עומדים: תא"ל (מיל') ישראל זמיר, תא"ל (מיל') צבי אמיד, תא"ל (מיל') שלמה ווקס, הקשר"ר המכהן תא"ל אביהו (סאשה) דיסטלמן, תא"ל (מיל') בני מידן

9.9.96

אמנון.

באותן ארבעים בהם ישראלי, בארץ,
למדתם עם זהב, קצין נאמנות, גוש חול, צי"ן,
סיק, יוסי, אמין ומבצע היטב עם השומרים.
למדה אף על פי שגור ארץ וזיקן ליהיה
בשם אש ואש.

בהערכת וביציבות
אמנון לפקיד-שחק, דב-אלוף
ראש המטה הכללי

מכתב פרידה מהרמטכ"ל, רא"ל אמנון שחק